

НАСТАВА И ВАСПИТАЊЕ

1

Београд, 2019.

Извршни издавач:
Педагошко друштво Србије
Теразије 26, 11000 Београд
тел. 011 268 77 49
www.pedagog.rs
E-mail: casopis@pedagog.rs

Суиздавач:
**Институт за педагогију
и андрагогију Филозофског
факултета Универзитета у Београду**
Чика Љубина 18-20, 11000 Београд
тел. 011 3282 985

Главни и одговорни уредници

Др Живка Крњаја

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Лидија Радуловић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Уредништво

Др Биљана Бодрошки Спарису

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Лидија Вујићић (Lidija Vujičić)

Учитељски факултет Свеучилишта у Ријеци, Хрватска

Др Јулијана Вучо

Филолошки факултет Универзитета у Београду

Др Саша Дубњанин

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Весна Жунић Павловић

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
Универзитета у Београду

Др Павел Згага (Pavel Zgaga)

Педагошки факултет Универзитета у Љубљани, Словенија

Др Наташа Матовић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Мати Мери (Matti Meri)

Одељење за образовање наставника Факултета
хуманистичких наука Универзитета у Хелсинкију, Финска

Др Саша Милић

Филозофски факултет у Никшићу Универзитета Црне Горе

Др Владета Милин

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Драгана Павловић Бренеселовић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Илке Паршман (Ilke Parchmann),

Лајбниц институт за педагогију Природно-математичког
факултета Универзитета у Киелу, Немачка

Др Јан Петерс (Jan Peeters)

Центар за развој на раном узрасту Одељења за студије
социјалне заштите Универзитета у Генту, Белгија

Др Росица Александрова Пенкова

Одељење за образовање наставника Универзитета
“Климент Охридски” у Софији, Бугарска

Др Алла Степановна Сиденко

Академија за образовање наставника Државног
универзитета „Ломоносов“ у Москви, Русија

Др Милан Станчић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Др Јелисавета Тодоровић

Филозофски факултет Универзитета у Нишу

Др Емина Хебић

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Издавачки савет

Др Мара Ђукић

Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

Др Ненад Глумбић

Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију
Универзитета у Београду

Др Митја Крајнчан (Mitja Krajncan)

Педагошки факултет Универзитета Приморска у Копру,
Словенија

Др Снежана Лоренс (Snezana Lawrence)

Факултет за здравствену, социјалну заштиту и образовање
Универзитета Англиа Рускин, Уједињено Краљевство

Др Софија Врцељ (Sofija Vrceļ)

Филозофски факултет Свеучилишта у Ријеци, Хрватска

Секретари редакције

Бојана Стојановић

Лука Николић

Лектор

Татјана Догдибеговић

Лектура текстова на енглеском језику

Мр Ана Поповић Пецић

Преводиоци

За енглески језик мр Ана Поповић Пецић

За руски језик др Дара Дамљановић

Дизајн корица

Предраг Вучинић

Технички уредник

Мара Торбица Јовановић

Штампа

ЈП „Службени гласник“

Тираж

350

Издавање часописа финансијским средствима помаже

Министарство просвете, науке и технолошког
развоја Републике Србије и Филозофски факултет
Универзитета у Београду

Индексирање часописа: SCIndeks

На годишњем нивоу објављују се три веске часописа.

НАСТАВА И ВАСПИТАЊЕ • САДРЖАЈ

7–20	<i>Анђела Ђуковић</i>	КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЈА ВИСОКОШКОЛСКОГ ОБРАЗОВАЊА: НЕОЛИБЕРАЛНИ ПРИСТУП
21–34	<i>Јован Миљковић</i> <i>Јелена Грујић</i>	ОБРАЗОВАЊЕ КАО ВРЕДНОСТ У КУЛТУРИ ШКОЛЕ
35–50	<i>Тајјана Глушац</i> <i>Весна Пилиповић</i> <i>Наша Марчићев</i>	АНАЛИЗА ЗАДАТАКА ИЗ ТЕСТОВА ЗНАЊА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА СЕДМИ И ОСМИ РАЗРЕД У СРБИЈИ ПРЕМА БЛУМОВОЈ ТАКСОНОМИЈИ
51–70	<i>Марија Маловић</i>	ПЕДАГОШКЕ ИМПЛИКАЦИЈЕ КОМЕРЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ ИГРАЛИШТА ЗА ДЕЦУ РАНОГ УЗРАСТА У ГРАДУ
71–87	<i>Тајјана Михајловић</i> <i>Нада Васелић</i> <i>Ђорђе Чекрлија</i>	ОДНОС ИЗМЕЂУ СТРАТЕГИЈА И ТЕХНИКА УЧЕЊА, АНКСИОЗНОСТИ И ПСИХОСОМАТСКИХ СИМПТОМА УЧЕНИКА VIII И IX РАЗРЕДА ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
89–106	<i>Марија Марковић</i> <i>Зорица Сиванисављевић</i> <i>Петровић</i> <i>Анастасија Мамуџовић</i>	ИНФОРМИСАНОСТ РОДИТЕЉА О ОБЛАСТИМА РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА
107–124	<i>Иван Тасић</i> <i>Драјана Глушац</i> <i>Дијана Каруовић</i>	ПЕДАГОШКИ АСПЕКТИ КОРИШЋЕЊА МУЛТИМЕДИЈАЛНИХ ПРЕЗЕНТАЦИЈА У УЧИОНИЦИ – СТУДИЈА СЛУЧАЈА, СРБИЈА
125–128	<i>ПРИКАЗИ И ОЦЕНЕ</i> <i>Драјана Гундојан</i> Приказ књиге: УВАЖАВАЊЕ РАЗЛИЧИТОСТИ У ФУНКЦИЈИ ПОЗИТИВНОГ РАЗВОЈА ДЕЦЕ И МЛАДИХ	
128–134	<i>УПУТСТВО ЗА АУТОРЕ</i>	

STUDIES IN TEACHING AND EDUCATION • CONTENTS

7–20	<i>Andela Đuković</i>	CONCEPTUALISATION OF HIGHER EDUCATION: THE NEOLIBERAL APPROACH
21–34	<i>Jovan Miljković Jelena Grujić</i>	EDUCATION AS A VALUE IN SCHOOL CULTURE
35–50	<i>Tatjana Glušac Vesna Pilipović Nataša Marčičev</i>	ANALYSIS OF ENGLISH LANGUAGE TEST TASKS FOR SEVENTH- AND EIGHTH-GRADERS IN SERBIA ACCORDING TO BLOOM'S TAXONOMY
51–70	<i>Marija Malović</i>	THE PEDAGOGICAL IMPLICATIONS OF THE COMMERCIALIZATION OF CHILDREN'S PLAYGROUNDS IN URBAN ENVIRONMENTS
71–87	<i>Tatjana Mihajlović Nada Vaselić Đorđe Čekrljija</i>	RELATION BETWEEN LEARNING STRATEGIES AND TECHNIQUES, ANXIETY, AND PSYCHOSOMATIC SYMPTOMS IN 8TH AND 9TH GRADE ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS
89–106	<i>Marija Marković Zorica Stanisavljević Petrović Anastasija Mamutović</i>	PARENTS' AWARENESS OF THE AREAS OF PROFESSIONAL ACTIVITY OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION SPECIALISTS
107–124	<i>Ivan Tasić Dragana Glušac Dijana Karuović</i>	THE PEDAGOGICAL ASPECTS OF USING MULTIMEDIA PRESENTATIONS IN THE CLASSROOM - CASE STUDY SERBIA
125–128	REVIEWS <i>Dragana Gundogan</i> Book review: RECOGNITION OF DIVERSITY AS A FUNCTION OF THE POSITIVE DEVELOPMENT OF CHILDREN AND YOUTH	
128–134	CONTRIBUTORS NOTES	

ОБУЧЕНИЕ И ВОСПИТАНИЕ • СОДЕРЖАНИЕ

7–20	<i>Анджела Джукович</i>	КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЯ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: НЕОЛИБЕРАЛЬНЫЙ ПОДХОД
21–34	<i>Йован Милькович Елена Груич</i>	ОБРАЗОВАНИЕ КАК ЦЕННОСТЬ В КУЛЬТУРЕ ШКОЛЫ
35–50	<i>Татьяна Глушац Весна Пилипович Наташа Маричев</i>	АНАЛИЗ ЗАДАНИЙ ТЕСТОВ ПО АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ СЕДЬМОГО И ВОСЬМОГО КЛАССОВ В СЕРБИИ ПО ТАКСОНОМИИ БЛЮМА
51–70	<i>Мария Малович</i>	ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПОСЛЕДСТВИЯ КОММЕРЦИАЛИЗАЦИИ ИГРОВЫХ ПРОСТРАНСТВ ДЛЯ ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА В ГОРОДЕ
71–87	<i>Татьяна Михайлович Нада Васелич Джордже Чекрля</i>	ОТНОШЕНИЕ МЕЖДУ СТРАТЕГИЯМИ И ТЕХНИКАМИ ОБУЧЕНИЯ, ТРЕВОЖНОСТЬЮ И ПСИХОСОМАТИЧЕСКИМИ СИМПТОМАМИ У УЧАЩИХСЯ VIII И IX КЛАССОВ ОСНОВНОЙ ШКОЛЫ
89–106	<i>Мария Маркович Зорица Станисавлевич Петрович Анастасия Мамутович</i>	ОСВЕДОМЛЕННОСТЬ РОДИТЕЛЕЙ О НАПРАВЛЕНИЯХ РАБОТЫ СПЕЦИАЛЬНЫХ СОТРУДНИКОВ В ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ
107–124	<i>Иван Тасич Драгана Глушац Дияна Карувич</i>	ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ПРЕЗЕНТАЦИЙ В КЛАССЕ – НА ПРИМЕРЕ СЕРБИИ
125–128	<i>КРИТИКИ И ОБЗОРЫ</i> <i>Драгана Гундоган</i> Критика и библиография: УВАЖЕНИЕ РАЗНООБРАЗИЯ В ФУНКЦИИ ПОЗИТИВНОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ И МОЛОДЁЖИ	
128–134	<i>ПРАВИЛО ПУБЛИКАЦИИ ДЛЯ АВТОРОВ</i>	

Концептуализација високошколског образовања: неолиберални приступ

Анђела Ђуковић¹

Учитељски факултет, Универзитет у Београду,
Србија

Апстракт *Неолиберализам је доминантна идеологија која утиче на све семене друштва. Истовремено, високошколско образовање захваћено је променама које мењају његов идентитет, смисао, улоге и положај. У фокусу анализе је идентификовање и сагледавање кључних неолибералних идеја – слобода тржишта, индивидуализам, индивидуална слобода, ограничена држава, које трансформишу концепт високошколског образовања. Оне су сагледане кроз тенденције комерцијализације и приватизације високошколског образовања, инструментализације у односу на потребе економије знања и стандардизације као техничке подршке у остваривању ефикасности и осигурању квалитета. Овај закључак је да се високошколско образовање у неолибералном приступу концептуализује кроз идеју економског раста. Под утицајем неолибералних вредности, оно се схвата преважно као приватно добро, што омогућава његово позиционирање као тржишног актера. Мењају се традиционалне улоге студента и професора, као и институционална мисија универзитета. Његова примарна сврха је да служи потребама актуелне економије. Универзитет у контексту неолиберализма своју суштину у највећој мери исказује економским језиком исплативости, продуктивности и конкурентности.*

Кључне речи: *неолиберализам, високошколско образовање, слободно тржиште, комерцијализација високошколског образовања, инструментализација високошколског образовања.*

¹ andjela.djukovic@uf.bg.ac.rs

Conceptualisation of higher education: The neoliberal approach

Anđela Đuković

Teacher Education Faculty,
University of Belgrade, Serbia

Abstract *Neoliberalism has become the dominant ideology of our time, impacting all segments of society. At the same time, higher education has been undergoing changes altering its identity, purpose, roles and position. Our analysis focuses on identifying and examining key neoliberal concepts – the free market, individualism, individual freedom, the diminished state – which have been transforming the concept of higher education. These ideas are examined through the trends of commercialization and privatization of higher education, its instrumentalization in accordance with the needs of a knowledge economy, and standardization as an instrument in the striving for efficiency and quality assurance. The overall conclusion is that higher education, from a neoliberal perspective, is conceptualized in terms of economic growth. Under the influence of neoliberal values, higher education is regarded primarily as a private good, thus enabling its positioning as an economic agent. The traditional roles of students and teachers are being transformed, as is the institutional mission of the university, whose primary purpose has become to serve the needs of the current economy. In the neoliberal context, the essence of the university is expressed primarily through the economic terms of profitability, productivity and competitiveness.*

Keywords: *neoliberalism, higher education, free market, commercialization of higher education, instrumentalization of higher education.*

Концептуализация высшего образования: неолиберальный подход

Анджела Джукович

Факультет педагогического образования,
Университет в Белграде, Сербия

Резюме *Неолиберализм становится доминирующей идеологией, которая затрагивает все слои общества. В то же время, на высшее образование влияют обстоятельства, которые меняют его идентичность, значение, роли и положение. Цель данного анализа заключается в выявлении и изучении ключевых неолиберальных идей – рыночной свободы, индивидуализма, индивидуальной свободы, ограниченного государства, которые трансформируют концепцию высшего образования. Они рассмотрены через тенденции коммерциализации и приватизации высшего образования, инструментализации в связи с потребностями экономики знаний, стандартизации в качестве технической поддержки в достижении эффективности и гарантии качества. Согласно общему выводу, высшее образование в неолиберальном подходе*

концептуализује се кроз идеју економског раста. Под утицајем неолибералних вредности образовање у прву очередь се схвата као приватно својство, што омогућава њему позиционирање на тржишту. Традиционалне улоге студената и наставника, а такође институционална мисија универзитета мењају се. Његова главна сврха се налази у томе да служи потребама модерне економије. Универзитет, у контексту неолиберализма, објашњава своју суштину у највећој мери економским језиком ефикасности, окупације, продуктивности и конкурентности.

Кључеве речи: неолиберализам, више образовање, слободан тржиште, комерцијализација више образовања, инструментализација више образовања.

Образовање као вредност у култури школе¹

Јован Миљковић²

Одељење за педагогију и андрагогију, Филозофски факултет,
Универзитет у Београду, Србија

Јелена Грујић

Одељење за педагогију и андрагогију, Филозофски факултет,
Универзитет у Београду, Србија

Апстракт Вредности се налазе у основи сваке делатности, па и образовне. Образовање је од свој настанка промовисало различите вредности, а у исто време се, само по себи, смањало вредношћу, што је и предуслов вршења друштвене функције образовања. У кризи савремене цивилизације, од есенцијалне важности је да школа као васпитно-образовна институција и наставници као њени ексклузивни социјални примером недвосмислено демонстрирају да образовање доживљавају као вредност, не само декларативно, већ и у својим професионалним активностима. Циљ истраживања чије резултате презентујемо у овом раду био је да истражимо и сагледамо наставничку перцепцију образовања као вредности у култури школе. Резултати су указали на то да се образовање (сагледавано преко перцепције образовања као механизма промоције зајослености у организацији и преко перцепције мера и поступака у организацији који за циљ имају фацилиитацију образовања зајослених) не смањра организационом вредношћу у културама школа које смо истраживали.

Кључне речи: образовање као вредност, организациона култура, култура школе.

1 Рад је настао у оквиру пројекта Института за педагогију и андрагогију (Филозофски факултет, Београд) „Модели процењивања и стратегије унапређења квалитета образовања“ (бр.179060), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

2 jovan.miljkovic@fbg.ac.rs

Education as a value in school culture

Jovan Miljković

Department of Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy,
University of Belgrade, Serbia

Jelena Grujić

Department of Pedagogy and Andragogy, Faculty of Philosophy,
University of Belgrade, Serbia

Abstract *All activities, including education, are underpinned by values. Since its beginnings, education has promoted various values, and at the same time was itself perceived as a value, which is a prerequisite for performing its social function. The crisis of contemporary civilization makes it essentially important for school as an educational institution, and for teachers as its key actors, to demonstrate unequivocally by personal example that they perceive education as a value, not only declaratively but also through their professional activities. The current study aimed to explore teachers' perceptions of education as a value in school culture, specifically, their perceptions of education as a mechanism for promoting employees within an organization and their perceptions of measures and procedures in the organization aimed at facilitating employees' education. Our findings suggest that education is not regarded as an organizational value within the culture of the schools included in our study.*

Keywords: *education as a value, organizational culture, school culture.*

Образование как ценность в культуре школы

Йован Миљкович

Кафедра педагогики и андрагогики, Философский факультет,
Университет в Белграде, Сербия

Елена Груич

Кафедра педагогики и андрагогики, Философский факультет,
Университет в Белграде, Сербия

Резюме *Ценности лежат в основе любой деятельности, в том числе и образовательной. С момента своего создания образование популяризировало разные ценности, и в то же время само по себе оно считалось ценностью и необходимым условием для выполнения социальной функции образования. В условиях кризиса современной цивилизации первостепенное значение имеет школа как воспитательно-образовательное заведение и учителя, как его представители, которые личным примером демонстрируют свои восприятия образования как ценности, и не только декларативно, но и в своей профессиональной деятельности. Целью исследования, результаты которого представлены в данной статье, было изучение восприятия образования как ценности в культуре школы. Результаты показали, что образование (рассматриваемое через восприятие образования как механизма продвижения работника в организации и через восприятие мер и процедур в организации, направленных на содействие в образовании работников) не считается организационной ценностью в культуре исследуемых школ.*

Ключевые слова: *образование как ценность, организационная культура, культура школы.*

Analysis of English Language Test Tasks for Seventh- and Eighth-Graders in Serbia According to Bloom's Taxonomy

Tatjana Glušac¹

Faculty of Law and Business Studies *Dr Lazar Vrkatić*,
Novi Sad, Serbia

Vesna Pilipović

Faculty of Law and Business Studies *Dr Lazar Vrkatić*,
Novi Sad, Serbia

Nataša Marčićev

Secondary School, Novi Bečej, Serbia

Abstract

Cognitive processes are the foundation of the cognitive domain of critical thinking. Even though developing these processes is an educational priority in many countries, including Serbia, the concept itself and the ways in which these cognitive actions can be assessed are left to teachers to discover. The aim of this paper is to investigate what cognitive processes are required of seventh- and eighth-graders in Serbia in order to complete the tasks included in English language tests. The authors collected 14 tests, designed by 14 English language teachers, for each grade. The authors analyzed the tasks and determined the levels of cognitive complexity required for completing them according to Bloom's Taxonomy for the cognitive domain while relying on the descriptions of these levels and the instructions for task classification. Generally speaking, very few tasks target higher-order thinking levels. Moreover, the teachers seem to include more cognitively demanding tasks in tests for seventh-graders. The findings raise several questions that would be worth considering in the immediate future: To what degree are English language teachers acquainted with cognitive processes and their implementation in teaching practice? Do they possess the requisite knowledge and skills for constructing tests that would successfully assess the students' ability to perform at different levels of cognitive complexity in the foreign language?

Keywords: *teaching English as a foreign language, cognitive processes, critical thinking, tests, Bloom's Taxonomy.*

1 tatjana.glusac@gmail.com

Анализа задатака из тестова знања енглеског језика за седми и осми разред у Србији према Блумовој таксономији

Татјана Глушац

Факултет за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатић“,
Нови Сад, Србија

Весна Пилиповић

Факултет за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатић“,
Нови Сад, Србија

Наташа Марчићев

Средња школа, Нови Бечеј, Србија

Апстракт *Иако је критичко мишљење образовни приоритет у многим земљама, укључујући и нашу, сам појам критичког мишљења, као и сви елементи које укључује и начини на које се они могу подучавати и вредновати, остављени су наставницима да их сами открију. Циљ овог рада је да се истражи који се когнитивни процеси захтевају при изради задатака у тестовима знања енглеског језика за седми и осми разред основне школе у Србији. Узорак се састојао од 14 тестова за сваки поменути разред, које је саставило 14 наставника енглеског језика. Ауторке су анализирале задатке и одредиле нивое когнитивних радњи према Блумовој таксономији које је потребно сровести да би се урадили језички задаци од којих су се састојали анализирани тестови знања. Ауторке су се приликом одређивања нивоа водиле описима когнитивних процеса и уједињеним за класификацију задатака. Уопштено говорећи, у анализираним тестовима постоји веома мали број задатака који захтевају сложене когнитивне радње. Такође, наставници укључују више когнитивно захтевнијих задатака у тестове за седми разред. Прикупљени подаци отварају неколико питања која би ваљало истражити у скоријој будућности: Колико наставници страног језика познају концепт критичког мишљења и његову имплементацију у настави? Да ли имају знања и вештине неопходне за израду тестова знања који би успешно проценили способности ученика да користе језичко знање у задацима различите когнитивне сложености?*

Кључне речи: *настава енглеског језика као страног, когнитивни процеси, критичко мишљење, вредновање, тестови знања, Блумова таксономија.*

Анализ заданий тестов по английскому языку для седьмого и восьмого классов в Сербии по таксономии Блума

Татьяна Глушац

Факультет права и бизнеса «Д-р Лазар Вркатич»,
Нови Сад, Сербия

Весна Пилипович

Факультет права и бизнеса «Д-р Лазар Вркатич»,
Нови Сад, Сербия

Наташа Маричичев

Средняя школа, Нови Бечей, Сербия

Резюме Хотя критическое мышление является образовательным приоритетом во многих странах, в том числе и в нашей, понятие критического мышления, а также все его элементы, включая и способы преподавания и оценки, оставлены учителям, чтобы самим их обнаружить. Цель данной работы заключается в изучении когнитивных процессов, необходимых при решении заданий тестов по английскому языку для седьмого и восьмого классов основной школы в Сербии. Анализ проведен на примере 14 тестов для каждого из этих классов, которые составлены 14 учителями английского языка. Авторы проанализировали задания и определили уровни когнитивных действий на основе таксономии Блума, необходимых для выполнения лингвистических заданий анализируемых тестов знаний. При определении уровней авторы руководствовались описаниями познавательных процессов и инструкциями по классификации заданий. В итоге можно сказать что в анализируемых тестах очень мало заданий, требующих сложных когнитивных действий. Кроме того, учителя включают больше заданий с когнитивными требованиями в тесты для седьмого класса. Собранные данные указывают на несколько проблем, которые должны быть изучены в ближайшем будущем, а именно: насколько учителя иностранных языков ознакомлены с концепцией критического мышления и ее применением в преподавании; обладают ли они знаниями и навыками, необходимыми для составления тестов знаний, которые позволили бы успешно оценить способность учащихся использовать лингвистические знания в заданиях различной когнитивной сложности.

Ключевые слова: преподавание английского как иностранного языка, когнитивные процессы, критическое мышление, оценка, проверка знаний, таксономия Блума.

Педагошке импликације комерцијализације игралишта за децу раног узраста у граду

Марија Маловић¹

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Павлов“,
Вршац, Србија

Апстракт У раду се полази од ставовишта да су дизајнирани простори за играње деце (игралишта и играонице) друштвено и културно обликовани, те да одражавају однос друштва према децињству и одређену слику о деци, као и да сами простори својим физичким, симболичким, социјалним и дискурзивним димензијама обликују услове и карактеристике одрастања деце, њихов идентитет и начине учешћа у заједници. У контексту савремених урбаних средина, решења дизајнираних простора за играње деце су умножено условљена економским, комерцијалним, урбанистичким и архитектонским мерилима, што доводи до тога да деца одрастају у култури која се може дефинисати као савремена, урбана, њихово посредована култура. Ослањајући се на постмодерне теоријске оријентације – социокултурну теорију учења и развоја, нове теорије децињства и постструктурализам, у овом раду настојимо да критички сагледамо педагошке импликације комерцијализације игралишта за децу раног узраста у граду.

Кључне речи: добробит, комерцијализација, игра, право на град, урбанизација.

1 m.malovic@outlook.com

The pedagogical implications of the commercialization of children's playgrounds in urban environments

Marija Malović

Mihailo Pavlov Preschool Teacher Training College,
Vršac, Serbia

Abstract *This paper starts from the premise that play spaces (playgrounds and playrooms) specially designed for children are shaped by social and cultural factors, reflecting society's attitudes to childhood and a particular perception of the child, and that moreover, these spaces in themselves, with their physical, symbolic, social and discursive dimensions, help shape the conditions and characteristics of children's growing up, their identities and participation in the community. In the context of contemporary urban environments, the design of children's play spaces is largely influenced by economic, commercial, urban planning and architectural considerations, resulting in children growing up within a culture that can be defined as contemporary, urban, market-mediated culture. Drawing on postmodern theories – the socio-cultural theory of learning and development, new theories of childhood, and poststructuralism – we offer a critical examination of the pedagogical implications of the commercialization of children's playgrounds in urban environments.*

Keywords: *welfare, commercialization, play, right to the city, urbanization.*

Педагогические последствия коммерциализации игровых пространств для детей раннего возраста в городе

Мария Малович

Высшее учебное заведение для подготовки воспитателей «Михаило Павлов»,
Вршац, Сербия

Резюме *В статье исходит из точки зрения, что дизайн игровых пространств для детей (игровых площадок и игровых помещений) социально и культурно окрашен, что отражает отношение общества к детству и определенное представление о ребенке, а сами игровые пространства своими физическими, символическими, социальными и дискурсивными измерениями формируют характеристики и условия для развития детей, их индивидуальность и способы участия в жизни общества. В контексте современной городской среды дизайн детских игровых пространств в значительной степени обусловлен экономическими, коммерческими, городскими и архитектурными стандартами, что приводит к развитию детей в культуре,*

которая определяется как современная городская культура, опосредованная рынком. Опираясь на постмодернистские теоретические ориентиры – социокультурную теорию обучения и развития, новые теории о детстве и постструктурализм, в данной статье критически обсуждаются и анализируются педагогические последствия коммерциализации игровых площадок для детей раннего возраста в городе.

Ключевые слова: *благополучие, коммерциализация, детская игра, право на город, урбанизация.*

Relation between learning strategies and techniques, anxiety, and psychosomatic symptoms in 8th and 9th grade elementary school students

Tatjana Mihajlović¹

Faculty of Philosophy, University of Banja Luka,
Bosnia and Herzegovina

Nada Vaselić

Faculty of Philosophy, University of Banja Luka,
Bosnia and Herzegovina

Đorđe Čekrlija

Faculty of Philosophy, University of Banja Luka,
Bosnia and Herzegovina

Abstract

The study presented in this paper aims to examine the frequency of psychosomatic symptoms in students and their interaction with learning strategies and techniques. In addition, it aims to examine anxiety as a personality trait and its mediation effect between learning strategies and psychosomatic symptoms, with self-regulated learning linking cognitive, motivational, and emotional aspects of learning, serving as a theoretical framework. The sample comprises 420 students, aged 13.7 years on average, with a balanced percentage regarding gender. Through a descriptive analysis, it has been established that the commonest psychosomatic symptoms are gastrointestinal, pseudo-neurological, and symptoms of pain/feeling of weakness. The results show that learning strategies are negatively related to both the frequency ($r=-.22, p<.01$) and the intensity of the interference with psychosomatic symptoms ($r=-.17, p<.01$), as well as to anxiety ($r=-.21, p<.01$). Anxiety as a personality trait has a significant mediation effect between learning strategies and the frequency of psychosomatic symptoms ($R^2=.208, b=-.437, SE=.219, 95\% CI [-.75, -.21]$) and learning strategies and the intensity of interference with psychosomatic symptoms ($R^2=.111, b=-.363, SE=.126, 95\% CI [-.66, -.15]$). The mediation effect of anxiety in relation to learning techniques – frequency/intensity of interference with psychosomatic symptoms has not been established. The results point to the need for providing training to students with regard to a self-regulated learning process and the application of efficient learning strategies from early grades, in order to reduce the risk of psychosomatic symptoms occurrence.

Keywords: *learning strategies, learning techniques, self-regulated learning, anxiety, psychosomatic symptoms.*

1 tatjana.mihajlovic@ff.unibl.org

Однос између стратегија и техника учења, анксиозности и психосоматских симптома ученика VIII и IX разреда основне школе

Татјана Михајловић

Филозофски факултет, Универзитет у Бања Луци,
Босна и Херцеговина

Нада Васелић

Филозофски факултет, Универзитет у Бања Луци,
Босна и Херцеговина

Ђорђе Чекрлија

Филозофски факултет, Универзитет у Бања Луци,
Босна и Херцеговина

Апстракт Циљ овог рада је испитати учествовање психосоматских симптома ученика и њихову повезаност са стратегијама и техникама учења. Такође, испитати анксиозност као особину личности и њен посреднички однос између стратегија учења и психосоматских симптома. Теоријски оквир рада је самореулисано учење које повезује когнитивне, мотивацијске и емоционалне аспекте учења. Узорком је обухваћено 420 ученика просечне узраста 13,7 година (47,2% ученица). Дескриптивном анализом је установљено да су најчешће присутни психосоматски симптоми гастроинтестинални, искудонеуролошки и симптоми бола/осећаја слабости. Резултати истраживања указују на то да су стратегије учења у недовољној мери и са фреквенцијом ($r = -.22$, $p < .01$) и интензивношћу ометања психосоматским симптомима ($r = -.17$, $p < .01$), као и анксиозношћу ($r = -.21$, $p < .01$). Анксиозност као особина личности има значајан медијациони ефекат између стратегија учења и фреквенције психосоматских симптома ($P = .208$, $b = -.437$, $SE = .219$, 95% ЦИ [-.75, -.21]) и стратегија учења и интензивношћу ометања психосоматским симптомима ($P = .111$, $b = -.363$, $SE = .126$, 95% ЦИ [-.66, -.15]). Медијациони ефекат анксиозности у релацији технике учења – фреквенција/интензивност ометања психосоматским симптомима није установљен. Резултати истраживања указују на потребу за обуком ученика у самореулисању процеса учења и примени ефикасних стратегија учења од раног школског узраста како би се смањило ризик од појаве психосоматских симптома.

Кључне речи: стратегије учења, технике учења, самореулисано учење, анксиозност, психосоматски симптоми.

Отношение между стратегиями и техниками обучения, тревожностью и психосоматическими симптомами у учащихся VIII и IX классов основной школы

Татьяна Михайлович

Философский факультет, Университет в Бانيا-Луке,
Босния и Герцеговина

Нада Васелич

Философский факультет, Университет в Бانيا-Луке,
Босния и Герцеговина

Джордже Чекрлия

Философский факультет, Университет в Бانيا-Луке,
Босния и Герцеговина

Резюме Целью данной работы является исследование частоты психосоматических симптомов у учеников и их связь со стратегиями и техниками обучения. Кроме того, исследуется тревожность как особенность личности и ее посреднические отношения между стратегиями обучения и психосоматическими симптомами. Теоретическими рамками работы является саморегулируемое обучение, связывающее когнитивные, мотивационные и эмоциональные аспекты учебной деятельности. Исследованием охвачено 420 учащихся, средний возраст которых составил 13,7 лет (47,2 % учениц). Deskriptivnim анализом установлено, что наиболее частыми психосоматическими симптомами являются гастроинтестинальные, псевдоневрологические и симптомы боли / чувства слабости. Результаты исследования показывают, что стратегии обучения отрицательно связаны и с частотой ($r = -.22, p < .01$), и с интенсивностью возникновения психосоматических симптомов ($r = -.17, p < .01$), и с тревожностью ($r = -.21, p < .01$). Тревожность как особенность личности оказывает значительное опосредующее воздействие между стратегиями обучения и частотой появления психосоматических симптомов ($R^2 = .208, b = -.437, SE = .219, 95\% CI [-.75, -.21]$) и стратегиями обучения и интенсивностью психосоматических симптомов ($R^2 = .111, b = -.363, SE = .126, 95\% CI [-.66, -.15]$). Посреднический эффект тревожности по отношению к техникам обучения – частоте/интенсивности возникновения психосоматических симптомов не установлен. Результаты исследования указывают на необходимость обучения учащихся саморегуляции процесса обучения и использованию эффективных стратегий обучения, начиная с раннего школьного возраста, с целью снижения риска возникновения психосоматических симптомов.

Ключевые слова: стратегии обучения, техники обучения, саморегулируемое обучение, тревожность, психосоматические симптомы.

Информисаност родитеља о областима рада стручних сарадника у предшколским установама¹

Марија Марковић²

Департман за педагогију,
Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Србија

Зорица Станисављевић Петровић

Департман за педагогију, Филозофски факултет
Универзитета у Нишу, Србија

Анастасија Мамутовић

Департман за педагогију, Филозофски факултет
Универзитета у Нишу, Србија

Апстракт Циљ истраживања односи се на испитивање информисаности родитеља (N=763) о областима рада стручних сарадника у предшколским установама. У истраживању је коришћена техника скалирања и петостепен скала процене (РССПУ – рад стручних сарадника предшколске установе) конструисана за потребе даљој истраживања. Подаци добијени истраживањем обрађени су у програму SPSS, а приказани су текстуалним и табеларним путем. Резултати истраживања указују на делимичну уознајосћ родитеља с областима рада стручних сарадника. У истраживању је уочено да је млађа популација родитеља боље информисана о раду стручне службе предшколске установе. Када је реч о предиктору степена образовања, резултати истраживања показују да са порастом степена образовања родитељи изражавају нижи степен преизнавања испитиваних домена рада стручне службе предшколске установе, као и да факултетски образовани родитељи мање увиђају могућности консултовања стручних сарадника предшколске установе уколико имају недоумица у вези са средствима и методама које се примењују у образовању у односу на родитеље средње и више/високој образовања. Импликације истраживања указују на потребу информисања родитеља о областима рада

1 Припремљено у оквиру пројекта које финансира Министарство за науку и технолошки развој РС: *Одрживости идентитета Срба и националних мањина у ираничним оштинама источне и југоисточне Србије* (179013), који се изводи на Универзитету у Нишу – Машински факултет, и *Традиција, модернизација и национални идентитет у Србији и на Балкану у процесу европских интеграција* (179074), који се реализује на Универзитету у Нишу – Филозофски факултет

2 marija.markovic@filfak.ni.ac.rs

стџручних сарадника у ѓредшколској усџанови кроз сисџемски ѓрисџуј који ће биџи у функцији доѓриноса развоју деце раној узрасџа.

Кључне речи: *информисаносџ родитеља, ѓредшколска усџанова, обласџи рада стџручних сарадника.*

Parents' awareness of the areas of professional activity of early childhood education specialists

Marija Marković

Department of Pedagogy, Faculty of Philosophy,
University of Niš, Serbia

Zorica Stanisavljević Petrović

Department of Pedagogy, Faculty of Philosophy,
University of Niš, Serbia

Anastasija Mamutović

Department of Pedagogy, Faculty of Philosophy,
University of Niš, Serbia

Abstract *This paper presents a study on the awareness of parents (N=736) of the areas of professional activity of early childhood education specialists in preschools. The study used the rating scale method and a five-point rating scale (PAESP – The Professional Activities of Education Specialists in Preschools), constructed for the purposes of this research. The data obtained were processed using the SPSS program, and are presented in textual and tabular form. The results indicate that parents are partially acquainted with preschool professionals' areas of activity. With regard to age, the findings suggest that younger parents tend to be better informed; they also suggest an inverse relationship between parents' education level and their level of awareness of preschool professionals' areas of activity, with university-educated parents being less aware of the possibility of consulting preschool education specialists in order to obtain information about the means and methods used in education compared to parents with secondary or tertiary level education. The implications of the research point to the need for informing parents about the areas of activity of education specialists in preschools through a systematic approach aimed at supporting the development of preschool children.*

Keywords: *parents' awareness, preschool institution, areas of professional activity.*

Осведомленность родителей о направлениях работы специальных сотрудников в дошкольных учреждениях

Мария Маркович

Кафедра педагогики, Философский факультет,
Университет в Нише, Сербия

Зорица Станисавлевич Петровиц

Кафедра педагогики, Философский факультет,
Университет в Нише, Сербия

Анастасија Мамутович

Кафедра педагогики, Философский факультет,
Университет в Нише, Сербия

Резюме *Целью исследования является изучение осведомленности родителей (N = 763) о направлениях работы специальных сотрудников в дошкольных учреждениях. В исследовании использовалась техника шкалирования и пятибалльная шкала оценки (РССДУ-работа специальных сотрудников дошкольного учреждения), созданная для потребностей данного исследования. Полученные в исследовании данные обработаны в программе SPSS и представлены в текстовом и табличном виде. Результаты исследования свидетельствуют о частичной осведомленности родителей с областями работы специальных сотрудников. В исследовании замечена тенденция лучшей информированности более молодых родителей о сфере работы специальной службы дошкольного учреждения. Когда речь идет о предикторе уровень образования, результаты исследования показывают, что с повышением уровня образования, родители проявляют более низкий уровень знания исследуемых областей работы специальной службы дошкольного учреждения. Кроме того, по сравнению с родителями среднего и высшего образования, родители с факультетским образованием меньше осведомлены о возможностях консультирования сотрудников дошкольного учреждения, если у них есть какие-либо сомнения относительно применяемых в образовании средств и методов работы. Результаты исследования указывают на необходимость информирования родителей о направлениях работы специальных сотрудников в дошкольном учреждении на основе системного подхода, способствующего развитию детей раннего возраста.*

Ключевые слова: *осведомленность родителей, дошкольное учреждение, сфера деятельности специальных сотрудников.*

The pedagogical aspects of using multimedia presentations in the classroom – case study Serbia

Ivan Tasić¹

Department of methodology of science and technology in education,
Technical Faculty *Mihajlo Pupin*,
University of Novi Sad, Zrenjanin, Serbia

Dragana Glušac

Department of methodology of science and technology in education,
Technical Faculty *Mihajlo Pupin*,
University of Novi Sad, Zrenjanin, Serbia

Dijana Karuović

Department of methodology of science and technology in education,
Technical Faculty *Mihajlo Pupin*,
University of Novi Sad, Zrenjanin, Serbia

Abstract

In the last ten years we have witnessed significant progress within the Serbian education system when it comes to identifying strategies that are closer to European standards. The aim of this paper was to establish the pedagogical aspects of using multimedia presentations in the classroom in Serbia, as well as the factors that influence possible differences in teachers' views regarding the implementation of multimedia presentations in teaching. The factors that impact and distinguish teacher attitudes were examined within the context of the overall effectiveness of using multimedia presentations as it affects overall student achievement. We took into account the level of training among teachers, their subject or discipline, teacher age and gender. Conclusions are oriented towards training teachers in this area.

Keywords: *multimedia presentation, motivation, effectiveness, teacher education.*

1 tasic@tfzr.uns.ac.rs

Педагошки аспекти коришћења мултимедијалних презентација у учионици – студија случаја, Србија

Иван Тасић

Катедра за методике наука и технологије у образовању,
Технички факултет „Михајло Пупин“, Универзитет у Новом Саду,
Зрењанин, Србија

Драгана Глушац

Катедра за методике наука и технологије у образовању,
Технички факултет „Михајло Пупин“, Универзитет у Новом Саду,
Зрењанин, Србија

Дијана Каруовић

Катедра за методике наука и технологије у образовању,
Технички факултет „Михајло Пупин“, Универзитет у Новом Саду,
Зрењанин, Србија

Апстракт Последњих десет година сведоци смо знајној најрејка срјској образовној сисјема када је у њој прејознавање сјрајеија које су ближе евројским сјандардима. Намера овојрада је ујврђивање педагошких асјекајиа коришћења мулјимедијалних јрезенјација у учионицама у Србији, као и факјора који ујичу на мојће разлике у мишљењима насјавника на јему ујојребе мулјимедијалних јрезенјација у насјави. Факјори који делују и разликују сјавове насјавника били су јод ујицајем целокујне ефикасносји ујојребе мулјимедијалних јрезенјација које ујичу на укјина јосјиинућа ученика. Узели смо у обзир ниво обуке међу насјавницима, њихову научну дисциплину, сјаросји и јол. Закључци су оријенјисани на обучавање насјавника у овој обласји.

Кључне речи: мулјимедијална јрезенјација, мојивација, ефикасносј, обука насјавника.

Педагогические аспекты использования мультимедийных презентаций в классе – на примере Сербии

Иван Тасич

Кафедра методики науки и технологий в образовании,
Технический факультет «Михайло Пупин», Университет в Нови-Саде,
Зренянин, Сербия

Драгана Глушац

Кафедра методики науки и технологий в образовании,
Технический факультет «Михайло Пупин», Университет в Нови-Саде,
Зренянин, Сербия

Дияна Карувич

Кафедра методики науки и технологий в образовании,
Технический факультет «Михайло Пупин», Университет в Нови-Саде,
Зренянин, Сербия

Резюме *За последние десять лет являемся свидетелями значительного прогресса в сербской системе образования, когда речь идет о выявлении стратегий, более близких к европейским стандартам. Цель данной работы заключается в определении педагогических аспектов использования мультимедийных презентаций в классе в Сербии, а также факторов, которые влияют на возможные различия во взглядах учителей на использование мультимедийных презентаций в обучении. Факторы, определяющие и дифференцирующие отношения учителей, находятся под воздействием всеобщей эффективности использования мультимедийных презентаций, которые влияют на общие достижения учащихся. Исследователи приняли во внимание уровень подготовки, научную дисциплину, возраст и пол учителей. Выводы ориентированы на подготовку учителей в этой области.*

Ключевые слова: *мультимедийная презентация, мотивация, эффективность, подготовка учителей.*

ПРИКАЗИ И ОЦЕНЕ

Приказ књиге: **Уважавање различитости у функцији позитивног развоја деце и младих**

Уреднице:

Рајка Ђевић и Николета Гутвајн, Година издања: 2018.

Издавач:

Институт за педагошка истраживања, Београд

Недавно је у издању Института за педагошка истраживања објављена књига *Уважавање различитости у функцији позитивног развоја деце и младих*, чије су уреднице Рајка Ђевић и Николета Гутвајн. Реч је о књизи која се бави важном и сложеном темом имплементације инклузивног образовања. Књига даје широк, интердисциплинарни и интегративни приступ изучавању инклузије у образовању имајући у фокусу позитивни развој деце и младих.

Живот у савременом друштву суочава нас са многим дилемама и изазовима. Једна од дужности целокупног друштва је да се обезбеде могућности свој деци да развијају све своје таленте и капацитете тако што ће се уважавати и неговати њихова права и потребе. Истраживачка „лична једначина“, која је водила ауторе ове књиге изложена је у следећем наводу: „Релевантност и значај приступа за развој инклузивне праксе је у истицању вредности и веровања које наглашавају: уважавање различитости индивидуа, породица и друштвених и културних заједница; уважавање социјалне правде; веровање да свака млада особа има личне снаге/потенцијале, а свако друштво ресурсе/изворе помоћи да унапреди развој младих; веровање да свака млада особа има право на срединске изворе помоћи неопходне за њен позитивни развој“ (Половина, 2018:20).

Имајући у виду значај образовања у савременом свету, несумњиво је да формални систем образовања има значајну улогу у том процесу тако што обезбеђује знања и вештине који су потребни појединцима за функционисање у друштву. Једнак приступ квалитетном образовању свих чланова друштва без обзира на њихове способности, етничко или социјално порекло императив је сваког друштва. Због тога је инклузивно образовање значајно јер излази у сусрет потребама све деце тако што им омогућава да уче и развијају своје потенцијале. На тај начин, инклузивно образовање омогућава свима да уче о различитостима, да их прихватају и поштују. Разлике престају да буду препреке, док образовне установе, а затим и читаво друштво постају боље место по мери свих њених чланова. Због тога аутори ове књиге инсистирају на уважавању различитости као значајног услова инклузивног друштва, којим инклузија престаје да буде правна обавеза и постаје начин функционисања. Увођење инклузивног образовања представља сис-

темску трансформацију школе и представља једини пут ка унапређивању квалитета и доступности образовања.

Contributors' notes

Studies in Teaching and Education is a journal in which original scientific research articles, reviews and action research reports in the field of pedagogy are published.

Submission of papers

Papers should be submitted by e-mail only to

casopis@pedagog.rs

The paper is submitted in the text processor Microsoft Word, page A4 format, font Times New Roman, font 12, line spacing 1.5 lines.

Papers should be submitted in accordance with the technical standards given in the Contributors' notes. If papers are not prepared in accordance with the technical standards given in the Contributors' notes will not be taken into consideration for publishing.

Authors should submit original manuscripts of papers which have not been previously published or simultaneously submitted to another journal. In accordance with these rules, authors are obligated to submit Authorship statement which can be downloaded from the journal's webpage.

Language

Papers should be submitted in the Serbian language (cyrillic alphabet), English or Russian.

The length

The papers should not exceed 30000 characters and spaces. The review papers and papers that represent theoretical analyzes can be up to 50,000 characters long. The Abstract and Reference List, which should be at the end of the paper, are not included. Editors in- chief reserve the right to make a decision on publishing papers which exceed the maximum amount of characters if the subject matter and / or the subject of research requires it and in the case of scientific papers of a high quality level.

Evaluation of papers

After the receipt of the papers for a particular issue the current editor in-chief reviews them and decides which will enter the reviewing process.

If a paper does not fit the concept of the journal, or the text does not follow the instructions given in the Contributors' note and other requirements, the authors will be informed about the rejection of the paper.

Papers which enter review process will be reviewed by two competent reviewers.

The reviewers do not know the author's identity, and the authors do not receive information about the identity of the reviewers.

After the review, the Editorial Board decides on publishing, eventual correction or the rejection of a paper. All authors receive information about the Board's decisions, and those authors whose papers are rejected or require corrections receive reviews, too.

If an author submits the paper again they should report (in written form) about all changes done on the original text (page number and marked place where the change was done) in accordance with the remarks and suggestions of the reviewers.

Writing a paper

Title page. The title page should contain the following information: the title, the name of the author/s (co-authors), the name of the institution (for example: department, faculty, university), the town and the state (if the author is from abroad), the address of the first author.

If a paper reports about the work in scientific-research projects, the essential information about the project should be given in a footnote following the title.

All pages should be numbered (in the lower left corner).

The title. The title should be concise, precisely formulated in the form of a sentence, bolded, font size 14.

Abstract. An abstract should contain from 150 to 250 words. The abstract should be written in the language of the paper. It will be published in three languages (Serbian, English, Russian), and the Editorial Board provides translations in other two languages. If a paper is about a performed research the abstract should contain the following elements: the importance of the researched problem, the aims of the research, research methodology, key results, conclusions and pedagogic implications. In the case of review papers and papers dealing with theoretical analyses the content of the abstract should reflect the nature of the paper and the content of the text.

Keywords: The author(s) should provide up to five keywords in the language of the paper which follow the abstract. Key word should be relevant to the subject of the paper and searchable. We recommend using for example ERIC: <https://eric.ed.gov/?ti=all> thesaurus.

The structure of a paper. The paper should be structured in a logical and proscribed way. The papers describing a performed research should contain: introduction, initial research hypotheses, research methodology, results and discussion (with pedagogical implications of the conducted research) and conclusions. Review papers and works that represent theoretical analyzes, in addition to the introduction and conclusions, should be structured in accordance with the basic topic of work.

The heading of the sections should be formulated precisely and according to the instructions given in the Table 1. The headings and sub-headings should not be numerically denoted.

Table 1

Format for five levels of heading

Levels	Format
1	Centered, boldface, font 12
2	Flush left, boldface, font 12
3	Sentence case, indented, bold, font 12
4	<i>Sentence case, indented, bold and italic, font 12</i>
5	<i>Sentence case, indented, italic, font 12</i>

References. The references/bibliography should be stated according to the *APA Citation Style - American Psychological Association 6th Edition*.

Note: The paper should be accompanied by the following information about the author(s) to the Editorial Board: the name/s, middle name/s and surname/s of the author/s, the year of birth, academic qualification, work position, e-mail address.

Правило публикации для авторов

В журнале “Обучение и воспитание” (Настава и васпитање) публикуются педагогические научные и обзорные статьи.

Представление рукописи. – Материалы направляются в редакцию только по электронной почте по адресу:

casopis@pedagog.rs

Требования к оформлению рукописей: Текст должен быть представлен в текстовом редакторе Microsoft Word, на странице стандартного формата А4, шрифтом – Times New Roman, размер шрифта 12, межстрочный интервал – 1,5. При отправке статьи по электронной почте необходимые шрифты прилагаются отдельными файлами.

Язык статей. – Журнал выходит на сербском языке, на кириллице (Сербиан, Кириллик). К публикации также принимаются статьи на английском и русском языках, написанные зарубежными сотрудниками. Статьи публикуются на сербском, английском или на русском языке; каждая статья сопровождается резюме на сербском, английском и русском языках.

Объем статьи. – Предельный объем рукописей – 16 страниц основного текста, или 30 000 знаков с пробелами. В объем статьи не входят резюме и список используемой литературы в конце статьи.

Оценка рукописи. – Главный редактор принимает решение о том, какие из полученных рукописей пройдут процесс рецензирования. Рукописи, оформленные без соблюдения указанных требований, не рассматриваются. Рукописи рецензируются двумя компетентными рецензентами. Рецензентам не сообщается имя автора, автору не сообщать имена рецензентов. После рецензирования редакция принимает решение о публикации, доработке или отказе от публикации. Все авторы получают информацию о решении редакции. Если автор вновь представляет данную работу для публикации, он должен в письменном виде сообщить о всех изменениях, которые он сделал в тексте (номер страницы и место изменений), в соответствии с замечаниями и рекомендациями рецензентов.

Заглавный лист. – Заглавный лист текста должен включать следующую информацию: название статьи, сведения об авторе (соавторах): фамилия, имя, ученая степень, звание, место работы, город, страна. В случае, если работа содержит результаты, полученные в рамках научно-исследовательского проекта, в сноске приводится основная информация о проекте.

Все страницы текста должны быть пронумерованы (левый нижний угол).

Заглавие статьи. – Заглавие статьи печатается строчными буквами, жирным шрифтом.

Резюме. – Предельный объем резюме 1400 знаков (с пробелами). Резюме к статье должно быть представлено на языке статьи. Резюме публикуется на сербском, английском и русском языке, а редакция обеспечивает перевод резюме. В резюме предлагаемых для публикации научных статей автор должен дать обоснование актуальности темы, четкую постановку целей и задач исследования, аргументацию, обобщения и выводы, представляющие интерес своей новизной, научной и практической (педагогической) значимостью. В случае обзорных статей и статей представляющих собой теоретический анализ, содержание резюме должно соответствовать характеру работы и содержанию текста.

Ключевые слова. – Резюме сопровождается списком ключевых слов (до пяти) на языке работы.

Структура работы. – Статья должна быть структурирована соответствующим образом. Все работы должны иметь введение и заключение. Кроме того, исследовательские работы должны иметь следующие разделы: теоретические основы исследования, методологию, результаты и обсуждение полученных результатов. Структура обзорных и других статей должна быть согласована с основной темой работы.

Заголовки разделов печатаются курсивом. Заголовки разделов и подзаголовки приводятся без нумерации.

Ссылка. – Литература, на которую даются ссылки в тексте, приводится в конце статьи в соответствии с АПА (APA Citation Style – American Psychological Association).

Примечание. К рукописи прилагаются следующие сведения об авторе (авторах): фамилия, имя, отчество, год рождения, ученая степень, звание, место работы, электронный адрес.

Publisher:
Pedagogical Society of Serbia
Terazije 26, 11000 Belgrade
Telephone: +381 11 268 77 49
www.pedagog.rs
e-mail: casopis@pedagog.rs

Co-Publisher:
**Institute of Pedagogy
and Andragogy Faculty of Philosophy,
University of Belgrade**
Čika Ljubina 18-20, 11000 Belgrade,
Serbia
Telephone: +381 11 3282 985

Editors

Živka Krnjaja, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia
Lidija Radulović, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia

Editorial Board

Biljana Bodroški Spariosu, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia
Lidija Vujičić, PhD,
Faculty of Teacher Education, University of Rijeka, Croatia
Julijana Vučo, PhD,
Faculty of Philology, University of Belgrade, Serbia
Saša Dubljanin, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia
Vesna Žunić Pavlović, PhD,
Faculty of Special Education and Rehabilitation, University
of Belgrade, Serbia
Pavel Zgaga, PhD,
Faculty of Education, University of Ljubljana, Slovenia
Nataša Matović, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia
Matti Meri, PhD,
Department of Education, University of Helsinki, Finland
Vladeta Milin, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia
Saša Milić, PhD,
Faculty of Philosophy in Nikšić, University of Montenegro,
Montenegro
Dragana Pavlović Breneselović, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia
Ilka Parchmann, PhD,
Leibniz Institute of Science and Mathematics Education,
Kiel University, Germany
Jan Peeters, PhD,
Centre for Innovation in the Early Years, Department of Social Work
and Social Pedagogy, Ghent University, Belgium
Rosica Aleksandrova Penkova, PhD,
Department of Teacher Education, University "Kliment Ohridski",
Sofia, Bulgaria
Alla Stepanovna Sidenko, PhD,
Faculty of Educational Studies, Lomonosov Moscow State
University, Russia
Milan Stančić, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia

Jelisaveta Todorović, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Niš, Serbia
Emina Hebib, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Belgrade, Serbia

Publishing Council

Mara Djukic, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, Serbia
Nenad Glumbić, PhD,
Faculty of Special Education and Rehabilitation, University of
Belgrade, Serbia
Mitja Krajncan, PhD,
Faculty of Education, University of Primorska, Koper, Slovenia
Snežana Lawrence,
PhD, Faculty of Health, Education, Medicine and Social Care,
Anglia Ruskin University, United Kingdom
Sofija Vrclj, PhD,
Faculty of Philosophy, University of Rijeka, Croatia

Secretaries

Bojana Stojanović, Pedagogical Society of Serbia
Luka Nikolić, Institute of Pedagogy and Andragogy

Proof reader

Tatjana Dogdibegović

English language proof reader

Ana Popović Pecić, MA

Translators

Ana Popović Pecić, MA (for English language)
Dara Damljanović, PhD (for Russian language)

Cover design

Predrag Vučinić

Technical Editor

Mara Torbica Jovanović

Printed by

"Službeni glasnik"

Number of copies

350

Publishing of the journal is financially supported by

Ministry of Education, Science and Technological
Development of the Republic of Serbia and Faculty of
Philosophy, University of Belgrade

Indexing: SCIndeks

The Journal is issued three times a year

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37

НАСТАВА и васпитање = Studies in Teaching and Education = Обучение и
воспитание / главни и одговорни уредници Живка Крњаја, Лидија Радуловић.
- Год. 1, бр. 1 (март 1952)- . - Београд : Педагошко друштво Србије : Институт
за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду,
1952- (Београд : Службени гласник). - 24 cm

Три пута годишње. – Текст на срп. и енгл. језику.
ISSN 0547-3330 = Настава и васпитање
COBISS.SR-ID 6026754